

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 406/2020
09.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Соње Павловић, Радослава Петровића, Веска Крстајића и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Јелића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 152/19 од 19.09.2019. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 201/19 од 20.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 09.06.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Јелића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 152/19 од 19.09.2019. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 201/19 од 20.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу К 152/19 од 19.09.2019. године окривљени АА, оглашен је кривим због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика па му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца и истовремено је одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року проверавања у трајању од 1 године не учини ново кривично дело.

Истом пресудом, обавезан је окривљени АА да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара, а законској заступници малолетног оштећеног – мајци ББ, на име трошкова кривичног поступка износ од 89.625,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Крушевцу Кж1 201/19 од 20.12.2019. године, делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног АА, преиначена је првостепена пресуда, па је окривљени оглашен кривим због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика па му је изречена условна осуда којом му је утврђена казна затвора

у трајању од 3 месеца и истовремено је одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року проверавања у трајању од 1 године не учини ново кривично дело.

Такође, обавезан је окривљени АА да суду на име паушала плати износ од 5.000,00 динара, као и да накнади трошкове малолетног оштећеног, тако што ће законском заступнику малолетног оштећеног – мајци ББ, на име заступања од стране пуномоћника платити износ од 98.625,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

У преосталом делу жалба браниоца окривљеног АА, одбијена је као неоснована.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Драган Јелић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) и из члана 441. став 4. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд најпре одложи извршење другостепене пресуде, а затим усвоји поднети захтев за заштиту законитости и преиначи другостепену пресуду и окривљеног ослободи од оптужбе да је извршио кривично дело које му је стављено на терет или да исту укине и предмет врати на поновно суђење другостепеном суду.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Драгана Јелића, је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, бранилац окривљеног АА у поднетом захтеву истиче да је суд побијаном правноснажном другостепеном пресудом повредио процесно начело забране преиначења на штету окривљеног, прописано одредбом члана 453. ЗКП (*reformatio in peius*), јер је одлучујући по жалби браниоца окривљеног, изменио првостепену пресуду, против које јавни тужилац није изјавио жалбу, и то у односу на временски период недавања издржавања, наводећи у изреци другостепене пресуде, каснији датум као време почетка извршења кривичног дела, што је према наводима захтева учињено на штету окривљеног, обзиром да на тај начин и застарелост кривичног гоњења наступа касније.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се

не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног касационог суда, другостепени суд, након одржаног претреса, није прекршио забрану преиначења на горе (reformation in reus), прописану одредбом члана 453. ЗКП, обзиром да побијана другостепена пресуда није измењена на штету окривљеног, ни у погледу правне квалификације кривичног дела (оглашен је кривим за исто кривично дело), нити у погледу кривичне санкције (изречена му је условна осуда са утврђеном казном затвора у истом временском трајању и са истим роком проверавања).

Наиме, првостепеном пресудом, донетом у поновљеном поступку, окривљени је оглашен кривим због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, учињеног у временском периоду од 01.09.2014. године до 01.09.2016. године и изречена му је условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца и истовремено је одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року проверавања у трајању од 1 године не учини ново кривично дело, која пресуда је делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног преиначена у погледу времена извршења кривичног дела и окривљени је другостепеном пресудом правноснажно оглашен кривим због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика, које је учињено у временском периоду од 10.09.2014. године до 01.09.2016. године и изречена му је условна осуда којом му је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца и истовремено је одређено да се иста неће извршити уколико окривљени у року проверавања у трајању од 1 године не учини ново кривично дело.

Дакле, по становишту Врховног касационог суда, а сходно цитираној законској одредби из члана 453. ЗКП, суд је дужан да пази да пресуду у материјалноправном погледу не измени на штету окривљеног, како у погледу правне квалификације дела, тако и у делу о изреченој кривичној санкцији, те самим тим околност да је другостепеном пресудом првостепена пресуда измењена у погледу прецизирања датума почетка извршења кривичног дела, по оцени Врховног касационог суда не може представљати битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП у вези члана 453. ЗКП, а како се то неосновано истиче у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног.

Бранилац окривљеног АА, у захтеву за заштиту законитости надаље истиче да је правноснажном другостепеном пресудом повређен закон из члана 441. став 4. у вези члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП, јер је одлука о трошковима неправилна, обзиром да из наведене законске одредбе јасно произилази да у трошкове кривичног поступка спада само награда пуномоћника оштећеног, а не и награда пуномоћника законског заступника оштећеног.

Изнете наводе захтева Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Одредбом члана 261. став 1. ЗКП, прописано је да су трошкови кривичног поступка издаци учињени поводом поступка од његовог покретања до његовог завршетка.

Одредбом члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП, прописано је да трошкови кривичног поступка обухватају нужне издатке оштећеног и његовог законског заступника, као и награду и нужне издатке његовог пуномоћника.

Имајући у виду цитиране законске одредбе другостепени суд је у конкретном случају био овлашћен да њиховом применом окривљеног обавезе да накнади трошкове кривичног поступка законском заступнику малолетног оштећеног – мајци ББ, који се односе на име заступања од стране пуномоћника у износу од 98.625,00 динара, а имајући у виду да се у списима предмета налази пуномоћје којим је ББ, као законски заступник малолетног оштећеног ВВ, овластила адвокате из ... и њихове приправнике да их заступају и представљају у својству пуномоћника оштећених у кривичном предмету против окривљеног АА, због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. Кривичног законика.

Следствено наведеном, а насупрот наводима захтева браниоца окривљеног, по налажењу овог суда, а имајући у виду да је законски заступник малолетног оштећеног, овластила пуномоћника да их заступа и представља у својству пуномоћника оштећених у предметном кривичном поступку, то је, правилно другостепени суд обавезао окривљеног АА да накнади трошкове кривичног поступка законском заступнику малолетног оштећеног – мајци ББ, који се односе на име заступања од стране пуномоћника у износу од 98.625,00 динара.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд налази да се захтевом браниоца окривљеног неосновано указује да је побијана другостепена пресуда донета уз повреду закона из члана 441. став 4. у вези члана 261. став 2. тачка 8) ЗКП.

Осталим наводима захтева, у вези повреде закона из члана 441. став 4. ЗКП, бранилац у суштини оспорава чињенице које су од значаја за одлуку о висини трошкова кривичног поступка, то јест оспорава утврђено чињенично стање у правноснажној одлуци суда наводећи да је суд могао обавезати окривљеног на накнаду трошкова кривичног поступка на име награде адвокату за заступање оштећеног у укупном износу од само 18.000,00 динара.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче да је битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП у вези члана 453. ЗКП, учињена и доношењем првостепене пресуде у поновљеном поступку, будући да је том пресудом суд одредио да се казна затвора која је окривљеном утврђена неће извршити уколико окривљени у року проверавања не учини ново кривично дело, док је раније укинута првостепеном пресудом К 726/16 од 12.12.2018. године, било одређено да се утврђена казна затвора, неће извршити уколико окривљени у року проверавања не учини друго кривично дело.

Међутим, Врховни касациони суд налази да изнетим наводима, бранилац окривљеног заправо указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Поред тога бранилац окривљеног, правноснажне пресуде побија и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП, на штету окривљеног, при чему не указује у чему се наведене повреде састоје, већ у образложењу захтева полемиче са чињеничним утврђењима суда, посебно у погледу постојања елемената који су окривљеног довели у неотклоњиву заблуду о постојању кривичног дела и постојањем директог умишљаја код окривљеног, те у том смислу и примене одредбе члана 195. став 2. Кривичног законика, у конкретном случају.

Изнетим наводима бранилац окривљеног указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање у правноснажним пресудама.

Такође, бранилац окривљеног у поднетом захтеву наводи да су разлози које је дао другостепени суд у образложењу пресуде, погрешни и неправилни, чиме заправо указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, учињену у другостепеном поступку.

Међутим, Врховни касациони суд се у оцену изнетих навода браниоца окривљеног није упуштао, јер погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП, не представљају законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Радмила Драгичевић Дичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић